

חוזר ושונה

דרכי חזרה ולימוד של המשנה

בעריכת זאב לבנוני

אתר דעת
תשע"ט

מסכת חלה

נושאים עיקריים במסכת:

- פרק א:** דינים הקשורים לחמשת מיני דגן, מקרים שמחויבים רק בחלה ומקרים שמחויבים רק בתרומה, הפרשת חלה ממאכלים מיוחדים, הפרשת חלה מעיסת אופה, הפרשת חלה מעיסת כלב, דינים הנוהגים גם בחלה וגם בתרומה.
- פרק ב:** דין חלה מתבואת חו"ל ודין חלה מתבואת הארץ, דין חלה בעפר חו"ל שהגיע לארץ, עיסה שנילושה במי פירות, הפרשת חלה במצב של ערום או של טומאה, שיעור עיסה החייבת בחלה ושיעור חלה, דין הפרשת חלה מהקמח (ולא מהעיסה), הפרשת חלה מ- 2 עיסות אחת טהורה ואחת טמאה.
- פרק ג:** זמן הפרשת חלה מהעיסה, עיסה שנופל לחוכה תרומה ונדמעה, הקדישה אשה עיסתה ופדאתה, הקדיש אדם פירותיו ופדאן, עיסת נכרי ועיסת גר, חיוב חלה בעיסת תערובת.
- פרק ד:** נגיעה של עיסות שאין בכל אחת שיעור חלה זו בזו, מה נחשב כמין במינו כדי להצטרף לחיוב חלה, צרוף של שתי עיסות לשיעור חיוב חלה ע"י עיסה אחרת, צרוף של שתי עיסות אחת מתבואה ישנה ואחת מתבואה חדשה, הפרשת חלה מעיסה שאין בה שיעור חלה, הפרשת חלה מעיסה טהורה על עיסת דמאי ואפילו טמאה, דין חלה בסוריה ובחלקים שונים של ארץ ישראל, מתנות כהונה הניתנות לכל כהן, הבאת חלה ומתנות כהונה מחוץ לארץ. הבאת ביכורים למקדש קודם העצרת.

מסכת חלה

פרק א

הנושאים העקריים בפרק: דינים הקשורים לחמשת מיני דגן, מקרים שמחויבים רק בחלה ומקרים שמחויבים רק בתרומה, הפרשת חלה ממאכלים מיוחדים, הפרשת חלה מעיסת אופה, הפרשת חלה מעיסת כלב, דינים הנוהגים גם בחלה וגם בתרומה.

מושגים:

מותר העומר: במוצאי יום טוב ראשון של פסח היו קוצרים שעורים כדי שלוש סאין קמח. לאחר הטחינה, היו מנפים אותם ב- 13 נפות, כדי להוציא מהם עישרון מובחר, שאותו היו מקריבים ביום ששה עשר בניסן. שאר הקמח שנושאר נקרא מותר העומר, פודים אותו במעות. המעות מקבלים קדושה, והקמח יוצא לחולין.

משנה א: דינים הקשורים לחמשת מיני דגן

חמשה דברים חִיבין בחלה: החטים, והשעורים, והכסמין, ושבלת שועל, ושיפון. הרי אלו חִיבין בחלה, ומצטרפין זה עם זה, ואסורין בחדש מלפני הפסח, ומלקצור מלפני העמר. ואם השרישו קדם לעמר, העמר מתירן. ואם לאו, אסורין עד שיבוא העמר הבא.

- 1 חמישה מיני דגן חייבים בחלה: חיטה, שעורה, כוסמין, שבלת שועל ושיפון.
- 2 אם כמה ממינים אלה נילושו יחד, הם מצטרפים לשיעור לחייב בחלה.
- 3 אסור לאכול מהתבואה החדשה של חמשת מיני דגן אלה לפני הקרבת העומר.
- 4 אסור לקצור מהתבואה החדשה של חמשת מינים אלה לפני שקוצרים את העומר.
- 5 אם השרישו מינים אלה לפני קציר העומר, הקרבת העומר מתיר לקצור אותם.
- 6 אם לא השרישו, רק הקרבת העומר של שנה הבאה מתיר לאכול אותם.

משנה ב: המשך דינים הקשורים לחמשת מיני דגן

האוכל מהם פזית מצה בפסח, יצא ידי חובתו. פזית חמץ, חִיב בהפרת.

נתערב אחד מהם בכל המינים, הרי זה עובר בפסח.

הנודר מן הפת ומן התבואה, אסור בהם, דברי רבי מאיר.

וחכמים אומרים, הנודר מן הדגן אינו אסור אלא מהן.

וחיבין בחלה ובמעשרות.

- 1 בפסח יוצאים ידי חובת מצה, באכילת כזית מחמשת מינים אלה.
- 2 האוכל כזית חמץ בפסח מחמשת מינים אלה, חייב כרת.
- 3 אם חמץ מאחד ממינים אלה התערב בפסח במינים אחרים, עובר "בבל יראה ובבל ימצא".
- 4 הנודר מאכילת פת או מאכילת תבואה:

מסכת חלה

4.1 לרבי מאיר:

4.1.1 אסור לאכול מחמשת מינים אלה.

4.1.2 אם נדר מדגן אסור אף בקטניות.

4.2 לחכמים: אם נדר מדגן, אסור בחמשת מינים אלה בלבד.

5 חמשת מינים אלה חייבים בחלה ובמעשרות.

משנה ג: דברים שחייבים בהפרשת חלה אך פטורים מתרומה ומעשר

אֵלו חֵיבִין בַּחֲלָה וּפְטוּרִים מִן הַמַּעֲשֵׂרוֹת,

הַלֶּקֶט, וְהַשְּׂכָחָה, וְהַפָּאָה,

וְהַפְּקָר,

וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי וְשִׁלְשִׁית וְשִׁבְעִית,

וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקֹּדֶשׁ וְשִׁבְעִית,

וּמוֹתֵר הַעֲמֹק,

וְתַבּוּאָה שְׁלֵא הֵבִיָּא שְׁלִישׁ.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: תַּבּוּאָה שְׁלֵא הֵבִיָּא שְׁלִישׁ, פְּטוּרָה מִן הַחֲלָה.

1 לקט שכחה ופאה.

2 תבואה שהופקרה קודם המירוח.

3 מעשר ראשון שהקדים הלוי ליטול קודם שהתחייבה התבואה בתרומה, והפריש תרומת מעשר.

4 מעשר שני שהופרש קודם שהתחייבה התבואה בתרומה, ונפדה.

5 תבואה שהקדישו הבעלים קודם שהתחייבו בתרומה גדולה, ולאחר מירוח נפדה מההקדש.

6 מותר העומר (ראה מושגים) לאחר שנפדה (אז הוא חולין ומתחייב בחלה).

7 תבואה שלא הגיעה לכדי שלישי מגידולה:

7.1 תנא קמא: פטור מתרומות ומעשרות (אינה ראויה לזריעה), וחייב בחלה.

7.2 רבי אליעזר (ואין הלכה כמותו): פטור גם מחלה (כמו תרומה).

משנה ד: דברים שחייבים להפריש מהם מעשרות אך פטורים מחלה

אֵלו חֵיבִין בַּמַּעֲשֵׂרוֹת וּפְטוּרִין מִן הַחֲלָה:

הָאָרֶז, וְהַדְּמִן, וְהַפְּרָגִים, וְהַשְּׂמֹנִי, וְהַקִּטְנִיּוֹת,

וּפְחוֹת מִחֲמֹשֶׁת רְבָעִים בְּתַבּוּאָה.

הַסְּפָגִיּוֹת, וְהַדְּבַשְׁנִי, וְהָאֶסְקָרִיטִין, וְחֶלֶת הַמַּעֲשֵׂרָה, וְהַמְדַמֵּעַ, פְּטוּרִין מִן הַחֲלָה.

1 אורז, דוכן, פרגים, שומשומין, קטניות (אינם מחמשת מיני דגן).

2 עיסה שנילושה בפחות מחמשת רבעי קב קמח.

3 סופגנין (רקיקים שבלילתן רכה).

4 דובשנין (מיני מאפה המטוגנים בדבש).

5 אסקריטין (עוגות שבלילתן רכה מאוד, ונאפות במחבת).

6 חלת המשרת (חלה החלוטה במחבת).

משנה ה: דין הפרשת חלה בסופגנין ובקנובקות

**עֵסָה נְשָׂחֻלְתָּה סֻפְגָּנִין וְסוּפָה סֻפְגָּנִין, פְּטוּרָה מִן הַחֲלָה.
תְּחַלְתָּה עֵסָה וְסוּפָה סֻפְגָּנִין, תְּחַלְתָּה סֻפְגָּנִין וְסוּפָה עֵסָה, חִיבַת בְּחֻלָּה.
וְכֵן הַקְּנוּבְקָאוֹת חִיבוֹת.**

1 סופגנין פטורים מחלה, אם:

- 1.1 תחילתם סופגנין (עשויים כבלילה רכה).
- 1.2 וסופם סופגנין (בושלו במים או טוגנו בדבש ושמן).
- 2 סופגנין חייבים בחלה אם אחד התנאים לא מתקיים, דהיינו:
 - 2.1 תחילתם בלילה עבה וסופם סופגנין.
 - 2.2 תחילתם סופגנין וסופם עיסה שאופים אותה בתנור.
- 3 קנובקות (לחם שמפוררים אותו ואח"כ מבשלים אותו), חייב חלה.

משנה ו: דיני מעיסה, חליטה, חלות ורקינים של קרבן תודה

**הַמְעִיסָה, בֵּית שְׂמַאי פּוֹטְרִין, וּבֵית הַלֵּל מְחִיבִין.
הַחֲלִיטָה, בֵּית שְׂמַאי מְחִיבִין, וּבֵית הַלֵּל פּוֹטְרִין.
חֲלוֹת תּוֹרָה וְרִקְיָי נֹזֵר:
עֲשֹׂאֵן לְעֲצָמוֹ, פְּטוּר.
לְמַכּוּר בְּשׁוּק, חִיב.**

1 מעיסה (קמח ששמים במים רותחים), וחליטה (מים רותחים שנותנים לתוך הקמח):

- 1.1 בית שמאי פוטרים מחלה, ובית הלל מחייבים.
- 1.2 ויש שאומרים הפוך הדברים (בית שמאי מחייבים ובית הלל פוטרים).
- 2 חלות ורקינים של קרבן תודה ושל קרבן נזיר:
 - 2.1 עשה אותם לצורך קרבן שלו פטור מחלה.
 - 2.2 עשה אותם כדי למכור לצורך קרבן של אחרים, חייב בחלה.

משנה ז: הפרשת חלה מעיסה שענשה הנחתום (האופה)

**נִחְתוּם נְשָׂעֵנֶה עֹאזֵר לְחֻלְקָה, חִיב בְּחֻלָּה.
נְשִׂים נְשָׂנְתוּ לְנִחְתוּם לְעֵשׂוֹת לֶהֱן עֹאזֵר,
אִם אֵין בְּשֵׁל אַחַת מֵהֶן כְּעֹזֵר, פְּטוּרָה מִן הַחֲלָה.**

- 1 נחתום שמכין עיסת שאור גדולה כדי לחלקה לעיסות קטנות כדי למכרם, חייב בחלה.
- 2 נשים שנתנו לנחתום קמח, להכין להם עיסות שאור:
- 3 אם הקמח של אף אחת מהנשים אין בו כשיעור, העיסה שלה פטורה מחלה.

משנה ח: דין עיסה שמיועדת לכלבים

מסכת חלה

**עַסַת הַכִּלְבִּים, בְּזֶמַן שֶׁהָרוּעִים אוֹכְלִין מִסֶּנֶה,
חִיַּבְתָּ בַחֲלָה,
וּמְעַרְבִין בָּהּ,
וּמְשַׁתְּפִין בָּהּ,
וּמְבָרְכִין עָלֶיהָ, וּמוֹמְנִין עָלֶיהָ,
וְנִעֲשִׂיתָ בְיוֹם טוֹב,
וְיוֹצֵא בָהּ אֶדָם כִּי יְדֵי חוֹבְתוֹ בִּפְסוּחַ.
אִם אֵין הָרוּעִים אוֹכְלִין מִסֶּנֶה,
אֵינָה חִיַּבְתָּ בַחֲלָה, וְאֵין מְעַרְבִין בָּהּ, וְאֵין מְשַׁתְּפִין בָּהּ, וְאֵין מְבָרְכִין עָלֶיהָ, וְאֵין מוֹמְנִין עָלֶיהָ,
וְאֵינָה נִעֲשִׂיתָ בְיוֹם טוֹב, וְאֵין אֶדָם יוֹצֵא בָהּ יְדֵי חוֹבְתוֹ בִּפְסוּחַ.
בֵּין כֶּה וּבֵין כֶּה, מִטְּמֵאָה טְמֵאת אֶכְלִין.**

1 אם הרועים אוכלים מעיסה זו :

- 1.1 העיסה חייבת בחלה.
 - 1.2 מערבים בה עירובי תחומין ועירובי חצרות.
 - 1.3 משתפים בה את החצרות כדי שאפשר יהיה לטלטל במבוי.
 - 1.4 מברכים עליה ברכת המזון, ומזמנים עליה.
 - 1.5 מותר להכינה ביו"ט, משום אוכל נפש.
 - 1.6 יוצאים בה חובת מצה.
- 2 אם אין הרועים אוכלים ממנה אינה ראויה לכל הדברים הנ"ל.
- 3 בין אם הרועים אוכלים ממנה, ובין אם לא, היא נטמאת כדין אוכל המקבל טומאה.

משנה ט: דינים הנוהגים גם בחלה וגם בתרומה

**הַחֲלָה וְהַתְּרוּמָה, חִיָּבִין עָלֶיהֶן מִיָּתֵהוּ וְחֻמְשֵׁהוּ,
וְאֶסְרוּרִים לְזָרִים,
וְהֵם נִכְסֵי לֵהוּ,
וְעוֹלִין בְּאֶחָד וּמֵאָה,
וּמְעוֹנִין רְחִיצַת יָדַיִם
וְהַעֲרַב שְׂמֻעָה,
וְאֵינָן נִשְׁלִין מִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא,
אֶלָּא מִן הַמְּקַדֵּי
וּמִן הַדְּבָר הַנְּמוּר.**

הָאוֹמֵר כֹּל גְּרָנִי תְרוּמָה וְכָל עֲשֵׂתִי חֲלָה, לֹא אֶמַר כָּלוּם, עַד שֶׁיִּשְׁיַר מִקְצָתוֹ.

- 1 זר האוכל חלה או תרומה, במזיד חייב מיתה (בידי שמים), בשוגג חייב חומש.
- 2 הם נכסיו של הכהן והוא יכול למכרם.
- 3 אם התערב קב של תרומה או חלה במאה קבין של חולין, התערובת כולה מותרת לזרים.
- 4 הבא לנגוע בחלה, או בתרומה, חייב לרחוץ ידיו תחילה (סתם ידיים הם שניות לטומאה).
- 5 כהן שהיה טמא וטבל, אינו רשאי לאכול בתרומה וחלה, עד שיעריב שמשו.

מסכת חלה

- 6 אין תורמים מתבואה טהורה על תבואה טמאה, ולא מפרישים חלה מעיסה טהורה על עיסה טמאה.
7 מפרישים תרומה רק מהסמוך לתבואת הטבל, וחלה רק מהעיסה הקרובה (מן המוקף).
8 מפרישים תרומה רק ממה שנגמרה מלאכתו למעשרות, וחלה רק לאחר שהתגלגלה העיסה.
9 האומר: "כל גורני תרומה", או "כל עיסתי חלה" לא עשה כלום.

פרק ב

הנושאים העקריים בפרק: דין חלה מתבואת חו"ל ודין חלה מתבואת הארץ, דין חלה בעפר חו"ל שהגיע לארץ, עיסה שנילושה במי פירות, הפרשת חלה במצב של ערום או של טומאה, שיעור עיסה החייבת בחלה ושיעור חלה, דין הפרשת חלה מהקמח (ולא מהעיסה), הפרשת חלה מ- 2 עיסות אחת טהורה ואחת טמאה.

משנה א: דין חלה מתבואת חו"ל שהובאה לארץ, ומתבואת הארץ שיצאה לחו"ל

פרות חוצה לארץ שונכנסו לארץ, חיבים בחלה.

יצאו מקאן לשם, רבי אליעזר מחיב, ורבי עקיבא פוטר.

- 1 תבואת חו"ל שהובאה לארץ, חייבת בחלה.
2 תבואה שיצאה מארץ ישראל לחו"ל:
2.1 רבי אליעזר (ואין הלכה כמותו): חייבת בחלה (לומד מפסוקים).
2.2 רבי עקיבא: פטורה מחלה (לומד מפסוקים).

משנה ב: עפר מחו"ל שהובא בספינה לארץ, זרע בעפר שבתוך הספינה

עפר חוצה לארץ שבא בספינה לארץ, חיב במעשרות ובשבועית.

אמר רבי יהודה: אימתי? בזמן שהספינה גוששת.

עסה שנילושה במי פרות,

חיבת בחלה,

ונאכלת בידים מסואבות.

- 1 תנא קמא: חייב במעשרות, ושביעית.
2 רבי יהודה: כוותו של תנא קמא שחייב רק כאשר הספינה נוגעת באדמה ("גוששת").

כותרת נוספת: עיסה שנילושה במי פירות:

- 1 חייבת בחלה (ואין הלכה כן).
2 נאכלת בידים טמאות, ואינה נטמאת.

משנה ג: הפרשת חלה כאשר המפריש ערום או כאשר הוא טמא

האשה יושבת וקוצה חלתה ערמה, מפני שהיא יכולה לכסות עצמה,

אבל לא האינש.

מי שאינו יכול לעשות עסתו בטהרה,

יעשנה קבין.

מסכת חלה

וְאֵל יַעֲשֶׂנָה בְּטִמְאָה.

וְרַבִּי עֲקִיבָא אָמַר:

יַעֲשֶׂנָה בְּטִמְאָה וְאֵל יַעֲשֶׂנָה קְבִים.

שֶׁפֶשֶׁם שֶׁהוּא קוֹרָא לְטְהוּרָה, כִּי הוּא קוֹרָא לְטִמְאָה, לֹא קוֹרָא חֵלָה בְּשֵׁם וְלֹא קוֹרָא חֵלָה בְּשֵׁם,

אֲבָל קְבִים אֵין לָהֶם חֵלֶק בְּשֵׁם.

1 הפרשת חלה בערום:

1.1 אישה ערומה יכולה להפריש חלה ולברך.

1.2 איש ערום לא יכול להפריש חלה (מפני שאינו יכול לכסות ערוותו).

2 הפרשת חלה של אדם טמא:

2.1 תנא קמא:

2.1.1 ילוש את העיסה ביחידות קטנות מקב, (ויהיה פטור מחלה).

2.1.2 לא יעשה את כל העיסה בטומאה (ויצטרך לשרוף את חלתו).

2.2 רבי עקיבא (ואין הלכה כמותו):

2.2.1 יעשה את כל העיסה בטומאה (כדי לקיים מצוות חלה)

2.2.2 לא יחלק את העיסה ליחידות קטנות (כדי להפקיעה ממצוות חלה).

2.2.3 כשם שהוא אומר "הרי זו חלה" לעיסה הטהורה, כך הוא אומר לעיסה הטמאה.

2.2.4 עיסה שמחולקת לקבין אין מקימים בה מצוות חלה.

משנה ד: העושה עיסות של קב (הפטורות מחלה), ואח"כ נגעו זו בזו

העושה עֶסְתוֹ קְבִים וְנִגְעוּ זֶה בְּזֶה,

פְּטוּרִים מִן הַחֵלָה עַד שֶׁיִּשְׁוּכוּ.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: אִף הַרְדָּה וְנוֹתֵן לֶסֶל, הַסֵּל מְצַרְפֵּן לַחֵלָה.

1.1 תנא קמא (ואין הלכה כמותו):

פטור מהפרשת חלה אם לא נשכו (דהיינו אם מפרידן עוברת חתיכת מעיסה אחת לחברתה).

2 רבי אליעזר:

2.1 אין צורך דווקא בנשיכה כדי להתחייב בחלה.

2.2 ככרות קטנות שנתנן לסל אחד לאחר אפייתן, הסל מצרפן לחיוב חלה.

משנה ה: דין הפרשת חלה מהקמח (ולא מהעיסה)

הַמְפָרִישׁ חֵלְתוֹ קֶמַח, אֵינָה חֵלָה,

וְגִזְל בֵּיד כֹּהֵן.

הַעֲסָה עֲצָמָה, חִיבַת בַּחֵלָה,

וְהַקֶּמַח, אִם יֵשׁ בוֹ כֶּשֶׁמֶר, חִיבַת בַּחֵלָה, וְאֶסוּדָה לְאִרִים, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ.

אָמְרוּ לוֹ: מִעֲשֶׂה וּקְפִשָׁה יָקֵן וְר.

אָמַר לָהֶם: אִף הוּא קִלְקַל לְעֲצָמוֹ וְחָקֵן לְאֲחֵרִים.

1 הפרשה זו אינה מועילה להיות חלה.

מסכת חלה

- 2 הכהן חייב להחזירה לבעלים.
3 העיסה שנעשתה משאר הקמח חייבת בחלה.
4 הקמח שהופרש כחלה:
4.1 רבי יהושע:
4.2 אם יש בו כשיעור גם הוא חייב בחלה.
4.3 צריך להימכר לכהן ואסור לזרים (שלא יאמרו ראינו "זר אוכל חלה").
4.4 חכמים: הקמח אינו אסור לזרים.
5 דיון בין חכמים לרבי יהושע לגבי האיסור לזרים:
5.1.1 חכמים: מעשה שחטף חכם שאינו כהן את החלה שהופרשה קמח, כדי לאוכלה.
5.1.2 רבי יהושע: החכם יענש על חטאו, ואחרים שנהגו כמוהו הם שוגגים ולא יענשו.

משנה ו: שיעור עיסה החייבת בחלה

- חֲמִשָּׁת רְבָעִים קָמַח, חִיבִים בְּחִלָּה.
הֵם וּשְׂאוֹרָן וְסֶבֶן וּמֵרֶסֶן חֲמִשָּׁת רְבָעִים, חִיבִין.
נֶשֶׁל מֵרֶסֶן מִתּוֹכָן וְחֹר לְתוֹכָן, הָרִי אֵלּוּ פְטוּרִין.**
- 1 עיסה העשויה מחמשת רבעי הקב, חייבת בחלה.
2 חמשת רבעי הקב כוללים:
2.1 את השאור שהעיסה מתחמצת בו.
2.2 את הסובין (הפסולת הדקה).
2.3 את המורסן (הפסולת הגסה).
3 אם הוציאו את המורסן, ופחת השיעור מחיוב בחלה,
העיסה פטורה מחלה (אף אם יחזירו את המורסן, לפי שאין דרך להחזיר מורסן).

משנה ז: שיעור חלה

- נִשְׁעוֹר הַחִלָּה, אֶחָד מֵעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה.
הַעוֹשֶׂה עִסָּה לְעִצְמוֹ, וְהַעוֹשֶׂה לְמִנְתָּהּ בְּנוֹ, אֶחָד מֵעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה.
נִחְתָּם וְשֵׁוּא עוֹשֶׂה לְמִכּוֹר בְּשׁוּק, וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁהִיא עוֹשֶׂה לְמִכּוֹר בְּשׁוּק, אֶחָד מֵאַרְבָּעִים וּשְׂמוֹנָה.
נִטְמָאת עִסְתָּה שׁוֹנְגָת אוֹ אֲנוּסָה, אֶחָד מֵאַרְבָּעִים וּשְׂמוֹנָה.
נִטְמָאת מִזִּידָה, אֶחָד מֵעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה, כִּדִּי נִשְׁלַא יְהֵא חוּטָא נִשְׁכָּר.**
- 1 עיסת בעל הבית, שיעור חלתה, 1 מ-24.
2 בין עושה לעצמו ובין עושה לחתונת בנו, שיעור החלה 1 מ-24.
3 עיסת אופה, או עיסת אישה שעושה למכור בשוק, שיעור חלתה 1 מ-48.
4 עיסה שנטמאה:
4.1 בשוגג או באונס: שיעור החלה שיש להפריש 1 מ-48.
4.2 נטמאה במזיד: יש להפריש 1 מ-24, כדי שלא יפיק החוטא רווח מחטאו.

מסכת חלה

משנה ח: הפרשת חלה משתי עסות אחת טהורה ואחת טמאה

רבי אליעזר אומר: נטלת מן הטהור על הטמא.

כיצד ?

עסה טהורה ועסה טמאה, נוטל כדי חלה מעסה שלא הורמה חלתה ונותן פחות מכביצה באמצע.

כדי שיטול מן המקף.

וחכמים אוסרין.

1 רבי אליעזר: יכול להפריש מהעיסה הטהורה על שתי העיסות.

כיצד מפריש ?

1.1 נוטל מהעיסה הטהורה כשיעור חלה שצריך להפריש משתי העיסות

1.2 נותן עיסה שגודלה פחות מביצה (מהטהורה, ויש אומרים מהטמאה), ומניחה בין 2 העיסות.

1.3 מקרב כל אחת מהעיסות אל אחד הצדדים של חתיכת העיסה (כדי שיהיה מן המוקף).

2 חכמים: אוסרים להפריש מהטהורה על הטמאה, אלא מפריש מכל אחת לחוד.

פרק ג

הנושאים העקריים בפרק: זמן חפרשת חלה מהעיסה, עיסה שנפל לתוכה תרומה ונדמעה,

הקדישה אשה עיסתה ופדאתן, הקדיש אדם פירותיו ופדאן, עיסת

נכרי ועיסת גר, חיוב חלה בעיסת תערובת.

מושגים:

זיתים מסיק: זיתים שבעל הבית מוסק, וחייבים במעשרות.

זיתים ניקוף: זיתים בודדים שנשארים אחרי המסיק בראש האילן והעניים זוכים בהם, והם פטורים

ממעשרות. פרוש המילה ניקוף הוא מכה, והכוונה למכות שמכים העניים בענפי האילן

כדי להפיל את הזיתים הבודדים שנשארו על העץ.

משנה א: זמן הפרשת חלה מהעיסה

אוכלין עראי מן העסה, עד שתתגלגל בחטים ותטמטם בענעורים.

גלגלה בחטים ותטמטה בענעורים, האוכל מפנה חיב מיתה.

כיון שהיא נוטנת את הפים,

מנבחת חלתה,

ובלבד שלא יהא שם חמשת רבעים קמח.

1 אפשר לאכול מהעיסה אכילת ארעי, עד שתהיה נילושה יפה (גלגול בחיטה, טמטום בשעורה).

2 לאחר שנילושה יפה, האוכל ממנה קודם שהופרשה חלה, חייב מיתה (בידי שמיים).

3 מיד כשנותנת האשה את המים בקמח בהתחלת הלישה:

3.1 מגביהה את חלתה.

3.2 ובתנאי שלא יישארו חמשת רבעי קב שלא התערבבו במים.

מסכת חלה

משנה ב: עיסה שנפל לחוכה תרומה ונדמעה, או שנולד בה ספק אם נטמאה

וְדַמְעָה עֶסְתָּה

עַד שֶׁלֹּא גִלְגְּלָהּ, פְּטוּרָה, שֶׁהַדְּמָעָה פְּטוּר.

וּמִשְׁגִּלְגֻלָּהּ, חֵיבָת.

נֹלַד לָהּ סֶפֶק טַמְאָה,

עַד שֶׁלֹּא גִלְגְּלָהּ, תַּעֲשֶׂה בְּטַמְאָה,

וּמִשְׁגִּלְגֻלָּהּ, תַּעֲשֶׂה בְּטַהֲרָה.

1 נדמעה העיסה (התערבבה תרומה בעיסה ואין בה מאה חולין כדי לבטלה):

1.1 אם נדמעה קודם שגלגלה (שנילושה יפה), פטורה מחלה.

1.2 אם נדמעה לאחר שגלגלה, חייבת בחלה.

2 אם יש ספק אם נטמאה העיסה:

2.1 אם הספק נולד קודם שגלגלה, מותר לטמא את העיסה טומאת ודאי.

2.2 אם הספק נולד לאחר שגלגלה, צריך להמשיך את גלגולה בטהרה (אסור לגרום טומאת ודאי).

משנה ג: הקדישה אשה עיסתה ופדאתה

הקדישה עֶסְתָּה עַד שֶׁלֹּא גִלְגְּלָהּ, וּפְדָאתָהּ, חֵיבָת.

מִשְׁגִּלְגֻלָּהּ, וּפְדָאתָהּ, חֵיבָת.

הקדישתה עַד שֶׁלֹּא גִלְגְּלָהּ, וְגִלְגְּלָהּ הַגְּזֵבֵר, וְאַחֵר כֶּף פְּדָאתָהּ, פְּטוּרָה, שֶׁבִּשְׁעַת חוֹבְתָה הִיְתָה פְּטוּרָה.

1 אם הקדישה את העיסה וגם פדאתה:

1.1 קודם הגלגול, חייבת בחלה.

1.2 לאחר הגלגול, חייבת בחלה.

2 אם הקדישה קודם הגלגול וגלגלה הגזבר, ואח"כ פדאתה:

פטורה מחלה. כיון שבשעת החיוב הייתה בידי ההקדש.

משנה ד: הקדיש אדם פירותיו להקדש ופדאן

כִּיּוֹצֵא בּוֹ, הַמְּקַדֵּשׁ פְּרוּתָיו עַד שֶׁלֹּא בָּאוּ לְעוֹנַת הַמַּעֲשָׂרוֹת, וּפְדָאן, חֵיבִין.

וּמִשְׁבָּאוֹ לְעוֹנַת הַמַּעֲשָׂרוֹת, וּפְדָאן, חֵיבִין.

הקדישן עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרוּ, וְנִגְמְרוּ הַגְּזֵבֵר, וְאַחֵר כֶּף פְּדָאן, פְּטוּרִין.

שֶׁבִּשְׁעַת חוֹבְתָן הָיוּ פְּטוּרִין.

1 אם הקדישם וגם פדאן:

1.1 קודם שהגיעו לעונת המעשרות, חייבים במעשרות.

1.2 לאחר שהגיעו לעונת המעשרות, חייבים במעשרות.

2 אם הקדישם קודם שהגיעו לעונת המעשרות, ופדאן מההקדש לאחר שהתחייבו במעשרות,

פטורים ממעשרות, כיון שבשעת החיוב היו בידי ההקדש.

מסכת חלה

משנה ה: עיסת נכרי שגלגלה ישראל

**נְכָרִי שֶׁנָּתַן לְיִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לוֹ עֶסָה, פְּטוּרָה מִן הַחֲלָה.
נִתְּנָה לוֹ מִתְּנָה,**

עַד שֶׁלֹּא נִגְלַגְל, חֵיב. וּמִשְׁגֻּלְגַל, פְּטוּר.

הַעוֹשֶׂה עֶסָה עִם הַנְּכָרִי, אִם אֵין בְּשֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁעוֹר חֲלָה, פְּטוּרָה מִן הַחֲלָה.

1 נכרי שנתן לישראל לעשות לו עיסה, היא פטורה מחלה.

2 נתנה הנכרי לישראל במתנה:

2.1 אם נתנה קודם הגלגול, חייב הישראלי בחלה, לאחר הגלגול, פטור מחלה.

3 עיסה שנכרי וישראלי שותפים בה:

אם חלקו של הישראלי בעיסה קטן משיעור חלה, היא פטורה מחלה.

משנה ו: דין עיסת גר

גֵר שֶׁנִּתְּנָה לוֹ עֶסָה,

נִעֲשִׂית עַד שֶׁלֹּא נִתְּנָה, פְּטוּר, וּמִשְׁנִתְּנָה, חֵיב.

וְאִם סָפַק, חֵיב,

וְאֵין חֵיבִין עָלֶיהָ חֻמְשׁ.

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַקְּרִימָה בְּתַנּוּר.

1 אם גלגול העיסה היה קודם הגיור, פטור מחלה, לאחר הגיור, חייב בחלה.

2 אם ספק מתי היה הגלגול:

2.1 חייב בחלה מספק.

2.2 זר האוכל מחלה זו, משלם קרן ואינו משלם חומש.

3 רבי עקיבא (ואין הלכה כמותו):

חייב חלה הוא רק משעת קרימת הפת בתנור (ולא משעת גלגול העיסה).

משנה ז: עיסה הנעשית מתערובת של חיטים ואורז

הַעוֹשֶׂה עֶסָה מִן הַחֲטִימִים וּמִן הָאֲרִזִּים,

אִם יֵשׁ בָּהּ טַעַם דָּגָן, חֵיבַת בַּחֲלָה,

וְיֹצֵא בָּהּ אָדָם יָדֵי חוֹבְתוֹ בַּפֶּסֶח.

וְאִם אֵין בָּהּ טַעַם דָּגָן, אֵינָה חֵיבַת בַּחֲלָה,

וְאֵין אָדָם יֹצֵא בָּהּ יָדֵי חוֹבְתוֹ בַּפֶּסֶח.

1 אם יש בעיסה טעם חיטים:

1.1 חייבת בחלה (אפילו שאין בחיטים שיעור חלה).

1.2 יוצאים בה ידי חובת מצה בליל פסח.

2 אם אין בעיסה טעם חיטה:

2.1 אין חייבים עליה חלה.

2.2 אין יוצאים בה ידי חובת מצה בפסח.

מסכת חלה

משנה ח: המעביר שאור מעיסה שלא הורמה חלתה לתוך עיסה שהורמה חלתה

הנוטל שאור מעסה שלא הורמה חלתה, ונותן לתוך עסה שהורמה חלתה,

אם יש לו פרנסה מקום אחר, מוציא לפי חשבון.

ואם לאו, מוציא חלה אחת על הכל.

1 אם יש לו עיסה נוספת החייבת בחלה, מפריש ממנה על כמות השאור שהעביר.

2 אם אין לו עיסה נוספת החייבת בחלה, מפריש חלה מכל העיסה שהשאור מעורב בה.

משנה ט: זיתי מסיק שהתערבו עם זיתי ניקוף או ענבי בציר עם ענבי עוללות, (ראה מושגים)

כיוצא בו,

זיתי מסיק שנתערבו עם זיתי נקוף, ענבי בציר עם ענבי עוללות:

אם יש לו פרנסה מקום אחר, מוציא לפי חשבון.

ואם לאו, מוציא תרומה ותרומת מעשר לכל,

והשאור מעשר ומעשר שני לפי חשבון.

כמו ששנינו לעניין חלה כן הדין לעניין תרומות ומעשרות.

1 אם יש לו זיתי מסיק או ענבי בציר אחרים:

מוציא מהם מעשרות כשיעור המתחייב מזיתי המסיק או ענבי הבציר.

2 אם אין לו זיתים או ענבים אחרים של טבל:

2.1 מפריש תרומה ותרומת מעשר על כל התערובת.

2.2 מעשר ראשון ומעשר שני (וכן מעשר עני), נותן רק לפי כמות זיתי המסיק או ענבי הבציר

שבתערובת.

משנה י: הנוטל שאור מעיסת חיטים שלא הורמה חלתה, ונותנה לתוך עיסת אורז (הפטורה מחלה)

הנוטל שאור מעסת חטים ונותן לתוך עסת ארז,

אם יש בה טעם דגן חיבת בחלה. ואם לאו, פטורה.

אם כן, למה אמרו הטבל אוסר כל שהוא ?

מין במינו.

ושלא במינו, בנותן טעם.

1 אם יש טעם דגן בתערובת, חייב להפריש ממנה חלה, אם אין טעם דגן, פטור.

2 מה שאמרו (במשנה ח') שאם טבל כל שהוא התערב בעיסה מתוקנת נותן חלה על הכל:

2.1 זה במקרה של מין במינו (כגון: שאור חיטה לא מתוקן בעיסת חיטים מתוקנת).

2.2 אבל מין שאינו במינו, (כגון: חיטים טבל באורז מתוקן) חייב רק אם יש לתערובת טעם של

חיטה.

פרק ד'

הנושאים העקריים בפרק: נגיעה של עיסות שאין בכל אחת שיעור חלה זו בזו, מה נחשב כמין

במינו כדי להצטרף לחיוב חלה, צרוף של שתי עיסות לשיעור חיוב

מסכת חלה

חלה ע"י עיסה אחרת, צרוף של שתי עיסות אחת מתבואה ישנה ואחת מתבואה חדשה, הפרשת חלה מעיסה שאין בה שיעור חלה, הפרשת חלה מעיסה טהורה על עיסת דמאי ואפילו טמאה, דין חלה בסוריה ובחלקים שונים של ארץ ישראל, מתנות כהונה הניתנות לכל כהן, הבאת חלה ומתנות כהונה מחוץ לארץ. הבאת ביכורים למקדש קודם העצרת.

מושגים:

סוריה: אלו ארצות ארם שכבש דוד המלך וסיפחן לישראל. ישראלי שקנה שדה בסוריה חייב בתרומות ומעשרות. ישראלי שקנה פירות מהגוי בסוריה פטור מן המעשרות. המשנה דנה בישראלי אריס אצל גוי בסוריה, האם הוא חייב במעשרות.

משנה א: שתי עיסות שאין בכל אחת שיעור חלה, אך יחד יש בהם שיעור, ונגעו זו בזו:

**שתי נשים נטענו שני קבין, ונגעו זה בזה, אפילו הם ממין אחד, פטורים.
ובזמן שהם נטל אשה אחת,
מין במינו, חיב,
ונטל במינו, פטור.**

- 1 אם העיסות הן של 2 נשים, התערובת פטורה מחלה, אפילו העיסות הן מאותו המין.
- 2 אם העיסות הן של אשה אחת:
- 2.1 אם העיסות הן מאותו המין, התערובת חייבת בחלה.
- 2.2 אם הן ממינים שונים, התערובת פטורה מחלה.

משנה ב: מה נחשב כמין במינו כדי להצטרף לחיוב חלה ?

**איזה הוא מין במינו ?
החטים אינן מצטרפות עם הכל, אלא עם הכסמים.
השעורים מצטרפות עם הכל, חוץ מן החטים.
רבי יוחנן בן נורי אומר, שאר המינים מצטרפין זה עם זה.**

- 1 החיטים מצטרפים רק עם הכוסמין.
- 2 השעורים מצטרפים עם הכל חוץ מהחיטים.
- 3 רבי יוחנן בן נורי: כוסמין, שבולת שועל ושיפון מצטרפים יחד.

משנה ג: עיסה הנוגעת בשתי עיסות אחרות, האם היא מצרפת אותן לשיעור חלה ?

**שני קבין וקב ארוז או קב תרומה באמצע,
אינן מצטרפין.
דבר שנוטלה חלחו באמצע, מצטרפין, ושכבר נתחייב בחלה.**

- 1 שתי עיסות בנות קב כל אחת וביניהם עיסה של ארוז או תרומה שנוגעת בשתייהן: העיסות אינן מצטרפות להתחייב בחלה (העיסה האמצעית פטורה מחלה).

מסכת חלה

2 אם העיסה האמצעית חייבת בחלה אך כבר הורמה חלתה, היא מצרפת אותן לכדי שיעור חלה.

משנה ד: שתי עיסות של קב שונגו זו בזו, אחת מתבואה ישנה ואחת מתבואה חדשה

**קב חדש וקב ישן ששונגו זה בזה,
רבי ישמעאל אומר: ישול מן האמצע,
וחכמים אוסרים,**

**הנוטל חלה מן הקב,
רבי עקיבא אומר: חלה.
וחכמים אומרים: אינה חלה.**

1 רבי ישמעאל: ייטול חלה ממקום המגע בין החלות, וע"י כך מפריש משתיהן.
2 חכמים:

2.1 אוסרים ליטול חלה מהאמצע (שנראה כאילו מפריש מהחדש על הישן או להיפך).
2.2 יפריש על כל אחת מהעיסות, מעיסה אחרת שכמותה.

כותרת נוספת: המפריש חלה מעיסה שאין בה שיעור חלה:

2.3 רבי עקיבא: מה שהפריש נחשב לחלה.
2.4 חכמים: מה שהפריש אינה חלה, והעיסה שהפריש ממנה נשארת חולין.

משנה ה: שתי עיסות של קב(פחות מהשיעור), שהפריש חלה לכל אחת מהן, ואח"כ חברן יחד

**ישני קבין שנוטלה חלתו של זה בפני עצמו ושל זה בפני עצמו, חזר ועשאן עסה אחת,
רבי עקיבא פוטר,
וחכמים מחיבין.
נמצא חמרו קלו.**

1 רבי עקיבא (ואין הלכה כמותו): אינו צריך להפריש חלה מהעיסה המחוברת.
2 חכמים: צריך לחזור ולהפריש חלה מהעיסה המחוברת.
3 מסקנה:

3.1 רבי עקיבא שהחמיר במשנה הקודמת בהפרשת חלה מעיסה שאין בה יותר מקב, מקל בהפרשת חלה במשנתנו.
3.2 חכמים שהקלו בהפרשת חלה מעיסה שאין בה יותר מקב מחמירים בהפרשת חלה במשנתנו.

משנה ו: הפרשת חלה מעיסה טהורה על עיסת דמאי ואפילו היא טמאה

**נוטל אדם פדי חלה מעסה שלא הורמה חלתה, לעשותה בטרה,
להיות מפריש עליה והולך חלת דמאי, עד שתסרח.
שחלת דמאי נטלת מן הטהור על הטמא, ונשלא מן המקרי.**

1 אפשר להניח עיסה טהורה שלא הופרש ממנה חלה:

1.1 כדי שתשמש חלה על עיסת דמאי, כל עוד העיסה הטהורה ראויה למאכל אדם.

מסכת חלה

2 חלה עבור עיסת דמאי טמאה יכולה להינטל מעיסה טהורה, וגם שלא מן המוקף.

משנה ז: דין חיוב מעשרות ושביעית לאריס ישראלי שעובד אצל גוי בסוריה

**ישראל שֶהָיוּ אַרְיִסִין לְנִכְרִים בְּסוּרְיָא,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב פִּירוּתֵיהֶם בַּמַּעֲשָׂרוֹת וּבַשְּׂבִיעִית,
וְרַבֵּן גַּמְלִיאֵל פּוֹטֵר.**

**רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: שְׁתֵּי חִלוֹת בְּסוּרְיָא.
וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, חִלָּה אַחַת.
אָחִיו קָלוּ נֶשֶׁל רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְקָלוּ נֶשֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
חֲזָרוּ לְנַהוּג כְּדַבְּרֵי רַבֵּן גַּמְלִיאֵל בְּשְׁתֵּי דְרָכִים.**

- 1 רבי אליעזר: הישראלי חייב בתרומות ומעשרות ובשביעית על חלקו ביבול.
- 2 רבן גמליאל: הישראלי פטור (שלדעתו אין דין סוריה כדין א"י).

כותרת נוספת: הפרשת חלה בסוריה

- 1.1 רבן גמליאל: מפרישים שתי חלות (תקנת חכמים כמבואר במשנה ח).
- 2 רבי אליעזר: מפרישים חלה אחת בלבד.
- 3 כיצד נהגו בפועל:
 - 3.1 בתחילה נהגו כרבן גמליאל לגבי מעשרות, וכרבי אליעזר לגבי חלה.
 - 3.2 חזרו לנהוג כרבן גמליאל גם לגבי מעשרות וגם לגבי חלה.

משנה ח: דין חלה בחלקים השונים של ארץ ישראל

**רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: שְׁלֹשׁ אַרְצוֹת לַחִלָּה.
מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְעַד כְּזִיב, חִלָּה אַחַת.
מִכְזִיב וְעַד הַנָּהָר וְעַד אֲמֹנָה, שְׁתֵּי חִלוֹת,
אֶחָת לְאֹר וְאֶחָת לְכַהֵן.
נֶשֶׁל אֹר, יֵשׁ לָהּ שְׁעָר, וְנֶשֶׁל כַּהֵן, אֵין לָהּ שְׁעָר.
מִן הַנָּהָר וְעַד אֲמֹנָה וְלִפְנֵים, שְׁתֵּי חִלוֹת,
אֶחָת לְאֹר וְאֶחָת לְכַהֵן.
נֶשֶׁל אֹר, אֵין לָהּ שְׁעָר, וְנֶשֶׁל כַּהֵן, יֵשׁ לָהּ שְׁעָר,
וְטָבוּל יוֹם אוֹכְלָה.
רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אֵינוֹ צָרִיף טְבִילָה. וְאַסְוֶהָ לְנִכְבִּים וְלְנִבְוֹת לְנִנְיָה וְלִילְדוֹת.
וְנִאֲכָלַת עִם הָיָר עַל הַשְּׁלֶחָן,
וְנִתְּנָת לְכָל כַּהֵן.**

- 1 רבן גמליאל: ארץ ישראל מחולקת לעניין חלה ל-3 אזורים:
 - 1.1 מהדרום עד כזיב בצפון (חלקים שהחזיקו בהם עולי בבל): מפרישים חלה אחת.
 - 1.2 מכזיב ועד הנהר קסמיה (חלק הליטני הפונה מערבה), (כבשום עולי מצרים ולא עולי בבל) מפרישים שתי חלות:

מסכת חלה

- 1.2.1 אחת נשרפת (כדין חלת חוץ לארץ שטמאה),
- 1.2.2 ואחת לכהן (תקנת חכמים שידעו שהחלה שנשרפה הייתה טמאה).
- 1.2.3 זו שנשרפת יש לה שיעור (1 מ-48), כדין חלה טמאה
- 1.2.4 זו של כהן, אין לה שיעור, ומספיק כל שהוא.
- 1.3 החלק המכונס בין הנהר קסמיה, ועד הר אמנה, מפרישים שתי חלות (שניהם מתקנת חכמים):
- 1.3.1 אחת לשריפה (תקנת ארץ העמים), ואחת לכהן (שלא תשתכח תורת חלה).
- 1.3.2 זו של שריפה אין לה שיעור (כלשהו), וזו של כהן יש לה שיעור (1 מ-48).
- 2 החלה הניתנת לכהן:
- 2.1 תנא קמא: כהן טבול יום שעדיין לא העריב שימשו, יכול לאכלה.
- 2.2 רבי יוסי: מותרת ללא טבילה אם טומאתו אינה חמורה, ואסורה לזבים וזבות, נדות ויולדות.
- 2.3 מותר לאכלה באותו שלחן עם זר (ישראל).
- 2.4 מותר לתת אותה לכל כהן (ואפילו עם הארץ).

משנה ט: מתנות כהונה הניתנות לכל כהן

וְאֵלוֹ נִתְּנוּ לְכָל כֹּהֵן,

הַחֲרָמִים, וְהַבְּכוֹרוֹת,

וּפְדִיּוֹן הַבֵּן, וּפְדִיּוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר,

וְהַזְרוּעַ, וְהַלְחִיִּים, וְהַקֶּבֶה, וְרֵאשִׁית הַגֵּז, וְשֶׁמֶן שְׂרָפָה,

וְקֹדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ,

וְהַבְּכוֹרִים.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר בְּבְכוֹרִים.

כִּרְשִׁינֵי תְרוּמָה,

רַבִּי עֲקִיבָא מְחִיר,

וְחֲכָמִים אוֹסְרִים.

- 1 חרמים (נכסים שאדם מחרים לה), ובכורות של בהמה טהורה.
- 2 פדיון הבן (5 שקלים של הפדיון), ופדיון פטר חמור (שה שניתן לכהן).
- 3 זרוע, לחיים וקבה (של בהמת חולין), וראשית הגז (שגוזזים מהצאן), ושמן תרומה שנטמא.
- 4 קורבנות הנאכלים לכוהנים בעזרה (קודשי המקדש).
- 5 ביכורים:

- 5.1 תנא קמא: ניתן לכוהנים של אותו משמר.
- 5.2 רבי יהודה: אוסר לתת לכל כהן אלא יש לתת לכהן חבר בלבד.
- 6 כרשיני תרומה (מאכל בהמה שבשעת הדחק משמש גם כמאכל אדם):
- 6.1 רבי עקיבא (ואין הלכה כמותו): ניתנים לכל כהן.
- 6.2 חכמים: ניתנים רק לכהן חבר.

מסכת חלה

משנה י: הבאת חלה מחוץ לארץ לארץ ישראל

**נתאי איש תקוע הביא חלות מביתו, ולא קבלו ממנו.
אנשי אלכסנדריא הביאו חלותיהן מאלכסנדריא, ולא קבלו מהם.**

**אנשי הר צבועים הביאו בכוריהם קדם עצרת, ולא קבלו מהם,
מפני הכתוב שבתורה (שמות כג): "והג הקציר בכורי מעשיך אשר תזרע בעדה".**

1 נתאי איש תקוע הביא חלות מביתו (אין זו ביתר שבא"י), ולא קבלו ממנו.

2 אנשי אלכסנדריה הביאו חלות מאלכסנדריה, ולא קבלו מהם.

כותרת נוספת: הבאת ביכורים למקדש קודם העצרת.

1 אנשי הר צבועים הביאו קודם עצרת ולא קיבלו מהם.

2 שהכתוב אומר: "והג הקציר ביכורי מעשיך".

משנה יא: מתנות כהונה מחוץ לארץ

בן אנטינוס העלה בכורות מבבל, ולא קבלו ממנו.

יוסף הלהן הביא בכורי יין ושמן, ולא קבלו ממנו.

**אף הוא העלה בניו ובני ביתו, לעשות פסח קטן בירושלים, והחזרוהו, שלא יקבע הדבר חובה.
אריסטון הביא בכוריו מאפמציא וקבלו ממנו, מפני שאמרו, הקונה בסוריא, קונה בפרור שבירושלים.**

1 בן אנטינוס הביא בכורות מבבל, ולא קבלו ממנו (בכורות מביאים רק מהארץ).

2 יוסף הלהן:

2.1 הביא ביכורים של יין ושמן, ולא קבלו ממנו (שביכורים מביאים רק מפירות).

2.2 הביא את בניו הקטנים ואת בני ביתו (אשתו) לעשות פסח שני בירושלים והחזירוהו, כדי שלא יחשבו שהם מחויבים.

3 אריסטון הביא ביכורים מסורייה וקבלו ממנו, כיון שסורייה נחשבת כא"י לענין ביכורים.